

Pouseele B. & C°, Bedrijfsrevisoren

Ter Reigerie 7 bus 3, 8800 Roeselare

[www.pouseele.be](http://www.pouseele.be)

Overdracht van  
een handelszaak  
fiscaal



Pouseele B. & C°, Bedrijfsrevisoren

# Overdracht van een handelszaak

1. Verkoop
2. Inbreng in vennootschap
3. Schenking
4. Overlijden



# Overdracht van een handelszaak

## Verkoop/ Inbreng in vennootschap

- **Inkomstenbelastingen**
  - Belastbare meerwaarde
  - Tarief
  - Vrijstellingsregime
- **BTW**
  - Vrijstellingsregime
- **Registratierechten**



# Overdracht van een handelszaak

## Schenking van een handelszaak

- Schenkingsrechten
- Inzake inkomstenbelasting en BTW:  
zie verkoop/inbreng in vennootschap

## Overlijden van de handelaar

- Successierechten
- Inzake inkomstenbelasting:  
zie verkoop/inbreng in vennootschap
- Valt buiten toepassingsgebied van de BTW



# Overdracht van een handelszaak

Verkoop/ Inbreng in vennootschap

## Inkomstenbelasting

- Stopzettingsmeerwaarden  
op activa die voor het uitoefenen van de  
beroepswerkzaamheid werden gebruikt
- Winsten of baten behaald na stopzetting



# Overdracht van een handelszaak

## Meerwaarden

worden geacht voor het uitoefenen van de beroepswerkzaamheid te worden gebruikt:

- de vaste activa die in het kader van die werkzaamheid zijn aangeschaft of vervaardigd en als activabestanddeel zijn geboekt;
- de vaste activa of gedeelten ervan waarvoor fiscaal afschrijvingen of waardeverminderingen zijn aangenomen;



# Overdracht van een handelszaak

## Meerwaarden

worden geacht voor het uitoefenen van de beroepswerkzaamheid te worden gebruikt:

- ...
- ...
- de immateriële activa die tijdens de beroepswerkzaamheid tot stand zijn gekomen, ongeacht of zij als activabestanddeel zijn geboekt (vb cliënteel).



# Overdracht van een handelszaak

## Meerwaarde

Realisatieprijs van het goed

- fiscale boekwaarde van het goed

= meerwaarde

Aanschaffingswaarde

- fiscaal aanvaarde afschrijvingen

= fiscale boekwaarde





# Overdracht van een handelszaak

## Meerwaarde (“gewoon stelsel”)

1993: aankoop machine voor 10.000

Afschrijving op 10 jaar = 1.000 /jaar

2002: verkoop machine voor 7.000

Fiscale afschrijvingen =  $9 \times 1.000 = 9.000$

Meerwaarde:

$7.000 - (10.000 - 9.000) = 6.000$

Afz. taxatie 16,5 % (+AGB) indien >5 jaar



# Overdracht van een handelszaak

## Stopzettingsmeerwaarde

### Art 28, 1° WIB

SMW zijn inkomsten die worden verkregen of vastgesteld uit hoofde of naar aanleiding van de **volledige** en **definitieve** stopzetting van de onderneming of van de uitoefening van een vrij beroep, ambt, post of winstgevende bezigheid en voortkomen uit meerwaarden op activa die voor de **beroepswerkzaamheid** zijn gebruikt.



# Overdracht van een handelszaak

## Stopzettingsmeerwaarde

### Art 28 WIB laatste lid

Dit artikel is eveneens van toepassing wanneer één of meer **bedrijfsafdelingen** of **takken van werkzaamheid** gedurende het uitoefenen van de beroepswerkzaamheid volledig en definitief worden stopgezet.



# Overdracht van een handelszaak

## Stopzettingsmeerwaarde

- **volledige stopzetting**  
ook: afzonderlijke tak van werkzaamheid  
vb boekhouder-verzekeraar  
*gedeeltelijke* stopzetting = gewoon stelsel
- **definitieve stopzetting**  
ook: handel hernomen op een andere plaats  
vb apotheker andere gemeente = ander cliënteel  
*tijdelijke* stopzetting = gewoon stelsel



# Overdracht van een handelszaak

Stopzettingsmeerwaarde

Belasting is verschuldigd

van zodra de meerwaarde vaststaat

vb 2002: verkoop handelszaak voor 100.000,  
betaling wordt gespreid over 5 jaar:  
de volledige stopzettingsmeerwaarde  
wordt belast in 2002

→ Ook belast indien de overnemer niet betaalt!



# Overdracht van een handelszaak

Stopzettingsmeerwaarde

Belasting is verschuldigd

van zodra de meerwaarde vaststaat

vb verkoopprijs = % van de toekomstige winst of omzet: stopzettingsmeerwaarde wordt belast op het ogenblik dat dit bedrag vaststaat

→ De overnemer zal de vaste gedeelten telkens afschrijven over de volledige afschrijvingsduur



# Overdracht van een handelszaak

Stopzettingsmeerwaarden

Belastingtarieven

Twee stelsels:

- Normaal fiscaal regime (belaste overdracht)
- Vrijstellingsregime



# Overdracht van een handelszaak

Stopzettingsmeerwaarde

Normaal fiscaal regime

Onderscheid:

- SMW op immateriële vaste activa
- SMW op materiële vaste activa
- SMW op voorraden en bestellingen in uitvoering





# Overdracht van een handelszaak

SMW op immateriële vaste activa

**Afzonderlijk tarief van 33%** (+ ACB en AGB)  
in de mate dat de meerwaarde niet meer  
bedraagt dan de som van de belastbare  
nettowinst van de vier vorige jaren  
(**4 x 4-grens**).

Voor het gedeelte hierboven geldt het  
**progressief** tarief.



# Overdracht van een handelszaak

SMW op immateriële vaste activa

**Afzonderlijk tarief van 16,5 %** (+ ACB en AGB) indien **< 4 x 4-grens**, bij stopzetting

- vanaf de leeftijd van 60 jaar;
- ingevolgde overlijden van de belastingplichtige, zijn meewerkende echtgenote of meehelpend kind;
- n.a.v. een gedwongen definitieve stopzetting (schadegeval, onteigening, handicap).



# Overdracht van een handelszaak

SMW op immateriële vaste activa

4 x 4-grens

Stopzetting in 2002

1998: nettowinst van	10.000
1999: nettowinst van	45.000
2000: nettowinst van	65.000
2001: nettowinst van	<u>80.000</u>
4 x 4-grens =	200.000



# Overdracht van een handelszaak

SMW op immateriële vaste activa

4 x 4-grens

Overlater is jonger dan 60 jaar

Verkoop van cliënteel voor 250.000

Belastbaar aan 33%

(4 x 4-regel) -200.000

Saldo progressief belast 50.000



# Overdracht van een handelszaak

SMW op immateriële vaste activa

4 x 4-grens

Verliezen tijdens de referentieperiode

Stopzetting in 2002

1998: nettoverlies van	-10.000
1999: nettowinst van	45.000
2000: nettowinst van	65.000
2001: nettowinst van	<u>80.000</u>
4 x 4-grens =	180.000



# Overdracht van een handelszaak

SMW op immateriële vaste activa

4 x 4-grens

Referentieperiode korter dan 4 jaar

Stopzetting in 2002

1998: geen zelfstandige activiteit

1999: nettowinst van 47.500

2000: nettoverlies van -7.500

2001: nettowinst van 72.500

4 x 4-grens = 112.500



# Overdracht van een handelszaak

## SMW op immateriële vaste activa

Het verwerpen in hoofde van de vennootschap van de afschrijvingen op de ingebrachte materiële vaste activa, doet geen afbreuk aan de belastbaarheid in hoofde van de overdrager van de stopzettingsmeerwaarde gerealiseerd op deze activa (Hof van Beroep Antwerpen).



# Overdracht van een handelszaak

SMW op materiële vaste activa

Afzonderlijk tarief van 16,5 % (+ ACB en AGB)

→ Ongeacht de gebruiksduur





# Overdracht van een handelszaak

SMW op voorraden en bestellingen  
in uitvoering

Meerwaarden op grondstoffen, producten,  
koopwaren, bestellingen in uitvoering:  
**progressief tarief.**



# Overdracht van een handelszaak

Stopzettingsmeerwaarde

Inkomstenbelastingen

Geen voorafbetalingen op  
stopzettingsmeerwaarden

vb Stopzetting 1 januari 2002

Aangifte 30 september 2003

Meerwaardebelasting betalen in 2004



Pouseele B. & Co, Bedrijfsrevisoren

# Overdracht van een handelszaak

Stopzettingsmeerwaarde

## Overname van schulden

Voor de berekening van de SMW mogen de overgenomen schulden niet worden afgetrokken.

De meerwaarde wordt volledig gerealiseerd, maar de overlater laat zich voor een deel vergoeden door de overname van de schulden.



# Overdracht van een handelszaak

Stopzettingsmeerwaarde

## Overname van schulden

vb Waarde verzekeringsportefeuille

(boekwaarde = 0): 250.000

Financieringsschulden: 100.000

Overeengekomen verkoopprijs: 150.000

Stopzettingsmeerwaarde = 250.000

(fiscaal vermogen stijgt van -100.000 naar 150.000, m.a.w. een stijging van 250.000)



# Overdracht van een handelszaak

Stopzettingsmeerwaarden

Belastingtarieven

Twee stelsels:

- Normaal fiscaal regime (belaste overdracht)
- Vrijstellingsregime



# Overdracht van een handelszaak

Stopzettingsmeerwaarden

Vrijstellingsregime

Kan (facultatief) worden toegepast indien:

- het voortzettingstelsel geldt;
- bij inbreng in vennootschap van een algemeenheid van goederen of een tak van werkzaamheid.

De overdrager kan aan het vrijstellingsregime **verzaken**.



Pouseele B. & Co, Bedrijfsrevisoren

# Overdracht van een handelszaak

Vrijstellingsregime

Voortzettingstelsel

Overdracht aan:

- de echtgenote
- erfgenamen in rechte lijn

**Niet:** samenwonende partner, schoonbroer, schoonzoon, schoondochter, enz.



# Overdracht van een handelszaak

Vrijstellingsregime

Inbreng in vennootschap

Voorwaarden:

- vergoeding in aandelen  
(geen rekening-courant);
- algemeenheid van goederen of  
een een of meer takken van werkzaamheid;
- beantwoorden aan rechtmatige economische  
en financiële behoeften.





# Overdracht van een handelszaak

Stopzettingsmeerwaarde

Vrijstellingsregime

Fiscale neutraliteit:

- fiscale boekwaarde van de eenmanszaak wordt ongewijzigd overgenomen;
- afschrijvingen worden voortgezet (dezelfde basis en zelfde % als in de eenmanszaak).

Let op: meerwaarden op **onroerende goederen** kunnen belastbaar zijn als divers inkomen.



# Overdracht van een handelszaak

Verkoop/ Inbreng in vennootschap

## Inkomstenbelasting

- Stopzettingsmeerwaarden
- Winsten of baten behaald na stopzetting



# Overdracht van een handelszaak

## Winsten behaald na volledige en definitieve stopzetting

worden afzonderlijk belast tegen de **gemiddelde aanslagvoet** van het laatste vorige jaar waarin de belastingplichtige een **normale beroepswerkzaamheid** heeft gehad.

→ gedurende de volle 12 maanden

vb achterstallige erelonen van vrije beroepers



# Overdracht van een handelszaak

## Meerwaarden en privé-goederen

Meerwaarden op privé-goederen worden niet belast.

Uitzondering: meerwaarden op **onroerende goederen**.

**Gemengd gebruik:** privé-gedeelte van de meerwaarde blijft onbelast.



# Overdracht van een handelszaak

## Stopzettingsmeerwaarden

Stopzetting versus belastbaarheid

**Vervreemding** = belastbaarheid

Vervreemding kan plaatsgrijpen geruime tijd  
**na** stopzetting



# Overdracht van een handelszaak

## Bestemmingswijziging

Meerwaarden op goederen die werden gebruikt voor beroepsdoeleinden blijven onbelast wanneer deze goederen tussen de datum van stopzetting en de verkoop ervan, op een duurzame wijze uitsluitend voor niet-beroepsdoeleinden werden gebruikt.

vb kantoorruimte wordt verhuurd als woonappartement



# Overdracht van een handelszaak

## Meerwaarden en sociale zekerheid

Indien de overlater zelfstandige blijft,  
zal hij verder sociale bijdragen moeten betalen.  
De meerwaarden tellen mee voor de berekening  
van de sociale bijdragen (+ 3 jaar).

vb stopzettingsmeerwaarden in 2002

Inkomen 2002 = basis sociale bijdragen 2005



# Overdracht van een handelszaak

## Meerwaarden en sociale zekerheid

Indien de overlater voor het einde van het tweede jaar volgend op de stopzetting, elke zelfstandige activiteit stopzet, zullen de stopzettingsmeerwaarden nooit als basis dienen voor de berekening van de sociale bijdragen.

De sociale bijdragen zullen hoog blijven bij een gespreide vergoeding (vb % van de toekomstige winst of omzet).





# Overdracht van een handelszaak

## Uitstaande vorderingen en honoraria

Verkoop of inbreng van

- “**Winsten**”: geen fiscaal gevolg (reeds belast)
- “**Baten**”: wel fiscaal gevolg (nog niet belast)

**overdracht** van uitstaande honoraria

= **onmiddellijke** belastbaarheid

tegen **progressief** tarief

**inning** na stopzetting

= **gemiddelde aanslagvoet**



# Overdracht van een handelszaak

Verkoop/ Inbreng in vennootschap

**BTW**

Overlater is **geen** BTW-plichtige

- verkoop onroerende goederen:  
registratierechten
- verkoop nieuw gebouw: BTW



# Overdracht van een handelszaak

## BTW

Overlater is BTW-plichtige

- Normaal BTW-regime
- BTW-vrijstellingsregime
- Onttrekking van roerende goederen voor privé-gebruik
- Herziening van de vroeger in aftrek gebrachte BTW



# Overdracht van een handelszaak

## BTW

### Onttrekking

Wanneer een roerend goed volledig van de beroepswerkzaamheid wordt afgewend en verder uitsluitend voor privé-doeleinden wordt aangewend.

Wordt gelijkgesteld met een belastbare levering waarover BTW verschuldigd is.



# Overdracht van een handelszaak

## BTW

Herziening van de aftrek: **herzieningstermijn**

- Gebouw opgericht/aangekocht met BTW  
voor 1 januari 1996 : 10 jaar  
vanaf 1 januari 1996 : 15 jaar
- Verbeteringen en omvormingen van gebouwen: 5 jaar



# Overdracht van een handelszaak

BTW

Herziening van de aftrek: vb

Gebouw opgericht in 1995

in aftrek gebrachte BTW: 80.000

Wordt verkocht in 2002

Herzieningstermijn = 10 jaar: 1995 tot 2004

Te betalen BTW: voor 3 jaar (2002 tot 2004)

$80.000 \times 3/10 = 24.000$



Pouseele B. & C°, Bedrijfsrevisoren

# Overdracht van een handelszaak

## BTW

### BTW-vrijstellingsregime

- Artikel 11 en 18 §3 van het BTW-Wetboek
- Algemeenheid van goederen of bedrijfsafdeling
- Geen herziening van de vroeger in aftrek gebrachte BTW



# Overdracht van een handelszaak

BTW

## Bedrijfsafdeling

De overdracht moet al de goederen omvatten die in deze afdeling van de onderneming zijn geïnvesteerd en die onder technisch oogpunt een onafhankelijke onderneming vormen die **afzonderlijk door eigen middelen** kan werken.





# Overdracht van een handelszaak

## BTW-vrijstellingsregime

### De overdracht van de handelszaak

- **moet omvatten**: alle elementen van de handelszaak zoals cliënteel, investeringen, handelsmerken, voorraden, brevetten, octrooien, enz.;
- **omvat niet noodzakelijk**, maar gaat normaal gepaard met verhuur, overdracht van huur of verkoop van het handelspand;



# Overdracht van een handelszaak

## BTW-vrijstellingsregime

### De overdracht van de handelszaak

- **moet niet omvatten**: de handelsvorderingen en handelsschulden, de kas- en banksaldi, de leningen en financieringen.

De overdracht moet in alle geval betrekking hebben op **alle** roerende goederen die noodzakelijk zijn voor de uitbating van de handel.



# Overdracht van een handelszaak

## BTW-vrijstellingsregime

De administratie aanvaardt dat de overdrager de **auto van de eenmanszaak** behoudt.

Niets belet dat een overdracht **gedeeltelijk** door een **verkoop** en **gedeeltelijk** door een **inbreng** geschiedt. De algemeenheid van goederen moet wel **gelijktijdig** worden overgedragen.

Een overdracht van sommige goederen later is uitgesloten.



# Overdracht van een handelszaak

## Fiscaal certificaat

### Artikel 442*bis* WIB

De **overdracht** in eigendom of in vruchtgebruik, **van een geheel van goederen**, samengesteld uit onder meer elementen die het behoud van de clientèle mogelijk maken, die voor de uitoefening van een vrij beroep, ambt of post of een industrieel, handels- of landbouwbedrijf worden aangewend, evenals de vestiging van een vruchtgebruik op dezelfde goederen.



# Overdracht van een handelszaak

## Fiscaal certificaat

### Artikel 442*bis* WIB

De overdracht ... **van een geheel van goederen**, is **niet tegenstelbaar** aan de ambtenaren ... **dan na verloop van de maand die volgt op die waarin** een met het origineel eensluidend afschrift van de akte tot overdracht of vestiging **ter kennis is gebracht van de ontvanger** van de woonplaats of van de maatschappelijke zetel van de overdrager.



# Overdracht van een handelszaak

## Fiscaal certificaat

### Artikel 442*bis* WIB

De overnemer is **hoofdelijk aansprakelijk voor** de betaling van de **belastingsschulden** verschuldigd door de overdrager na verloop van de § 1 vermelde termijn, tot beloop van het bedrag dat reeds door hem is gestort of verstrekt, of van een bedrag dat overeenstemt met de nominale waarde van de aandelen die in ruil voor de overdracht zijn toegekend vóór de afloop van de voornoemde termijn.



# Overdracht van een handelszaak

## Fiscaal certificaat

### Artikel 442*bis* WIB

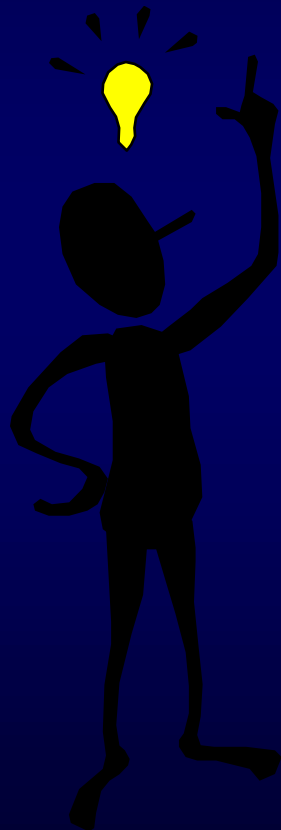
- Onmiddellijke tegenstelbaarheid
- Geen hoofdelijke aansprakelijkheid

indien bij de kennisgeving een (positief) fiscaal certificaat wordt gevoegd.

Fiscaal certificaat blijft 30 dagen geldig.



# Vragen ?



## Overdracht van een handelszaak – fiscaal



Pouseele B. & C°, Bedrijfsrevisoren



**Pouseele B. & C°**  
**Bedrijfsrevisoren**  
[info@pouseele.be](mailto:info@pouseele.be)



Clinton Park  
Ter Reigerie 7 bus 3  
B-8800 Roeselare  
Tel. (051)26 08 40 (nieuw)  
Fax (051)24 10 89

Pottestraat 6  
B-8970 Poperinge  
Tel. (057)33 79 01  
Fax (057)33 80 30

[www.pouseele.be](http://www.pouseele.be) Paraplusite voor audit, accountancy en fiscaliteit

### Wie zijn wij?

➤ [Samenstelling en activiteiten van ons kantoor](#)

### Links naar...

- [Administratieve Vereenvoudiging](#)
- [Omrekeningskoersen Euro](#)
- [Informatieve wisselkoersen in BEF](#)
- [Het Belgisch Staatsblad](#)
- [Opzoeken BTW-nummer](#)
- [BBS-refertes publicaties van vennootschappen](#)
- [Aannemers - Hoofdelijke aansprakelijkheid](#)
- [Indexen](#)
- [Financieel Management](#) Vaktijdschrift voor de financiële manager
- [Envirodesk](#) Milieusite

### Fiscaliteit

Fiscaal memento. Fiscaal vademecum. De fiscale administraties. Fiscale artikels in De Tijd. Tips en advies. IAB-info. Berekening personenbelasting. Berekening successierechten. Enz.

### Boekhouding

De 100 meest gevraagde journaalposten. IAB-info. KMO-brief. Eindejaarsafsluiting. CBN-adviezen. Enz.

### Jaarrekening

Neerlegging van de jaarrekening. Sociale balans. NBB-Formulieren en software voor neerlegging van de jaarrekening. Opzoeken datum neerlegging. Enz.

### Vennootschapsrecht

De Vennootschappenwet en het Wetboek van vennootschappen. Checklist oprichting. Financieel plan. Juridische aspecten. Inbreng in natura. Omzetting. Ontbinding. Enz.

### Financieel

Eurocalculator. De beste rentevoet en de voordeligste bank. Berekening kosten aankoop en hypothecaire lening. Berekening successierechten. Berekening interesten. Tips.

### Actualiteit:

[Actieplan van Regeringscommissaris Alain Zenner over fiscale vereenvoudiging en fiscale fraude \(pdf formaat - 142 blz\)](#)

### Specials

- [Fiscale controle](#)
- [Wanneer kan u een volgende fiscale controle verwachten?](#)
- [Goodwill](#)
- [Vuistregels voor waardering goodwill en clienteel](#)
- [Vrije beroepers](#)
- [Wanneer is een vennootschap interessant voor een vrije beroeper?](#)
- [Vergunningsprocedures](#)
- [Ondernemen in Vlaanderen](#)